

Mikołaj Paczkowski

Temat rozprawy: Nowoczesność i egzotyka. Praktyki podróżopisarskie w dwudziestoleciu międzywojennym

Celem rozprawy doktorskiej jest zaprezentowanie szerokiej panoramy podróżopisarstwa polskiego z lat 1918-1939 oraz przeanalizowanie związków nowoczesności i egzotyki uwidaczniających się w rozmaitych praktykach podróżopisarskich tego okresu. W centrum pracy znalazły się relacje z podróży do Afryki, Azji oraz Ameryki Południowej, różnorodne genologicznie, poetologicznie czy jakościowo. Uwzględniono zarówno utwory do dziś obecne w obiegu czytelniczym, jak i kompletnie zapomniane, pozostające poza świadomością badaczy literatury. Część pierwsza poświęcona została praktykom podróży, które wiązały się z rozwojem turystyki masowej oraz pojawieniem się nowych środków transportu, takich jak kajak, samochód czy samolot. W części drugiej scharakteryzowano praktyki kolonialne, związane z mocarstwowymi aspiracjami Drugiej Rzeczypospolitej. Uwzględniono przy tym propagandową funkcję literatury zaangażowanej w popularyzowanie idei imperium. Część trzecia dotyczy natomiast praktyk pisarskich – wskazano tu źródła społecznych wyobrażeń o pozaeuropejskich krainach, a także omówiono najpowszechniejsze mity i stereotypy dotyczące Innego. Analiza i interpretacja międzywojennej literatury podróżniczej wymagała wykorzystania narzędzi wypracowanych przez różne metody i teorie, takie jak analiza literaturoznawcza, antropologia podróży, studia postkolonialne, komparatystyka czy imagologia. Stąd interdyscyplinarny charakter rozprawy.